

د نړۍ د وتلو رسنيو او ورځپاڼو پېژندنه (۲۴) اينډيپنډنټ

د اينډيپنډنټ ورځپاڼه

THE
INDEPENDENT

د اينډيپنډنټ (The Independent) ورځپاڼه په انگلستان کې ددې هیواد تر ټولو ځوانه خو سراسري ورځپاڼه ده چې کرده سره څلرو شپت کاله پخوا يعني په کال ۱۹۸۶ کې يې خپل نشراتي فعاليت پيل کړی دی. نوموړې ورځپاڼه په لږ وخت کې و زيات شهرت ته و رسېدله، دغې ورځپاڼې ته خلک په اختصار سره د اينډي (Indy) په نامه يادوي.

په انگلستان کې د ډېلي ټلگراف د ورځپاڼې درې تنه ژورنالستان چې اندرس ویتام سمیت (Andress Witaaam Smith)، سټيفن گلوورز (Stephen Glovers) او ماتيو سامونډز (Mathew Symonds) نومېدله، تند مزاجه او چپي افکارو ته متمایله کسان وه. هغوی په گډه پرېکړه وکړه ډېلي ټلگراف پرېږدي او د اينډيپنډنټ په نامه چې (خپلواکه) معنی ورکوي يوه ورځپاڼه را وباسي چې نن سبا په بریتانیا کې هغه ته د چپيانو ټربيون وايي.

دغه ورځپاڼه د يوه لوی بحران په اوج کې و زېږېدله کوم چې د مارگرېټ ټاچر محافظه کاره دولت، د نړۍ د رسنيو دامپراطورۍ او د چاپي توکو د اتحاديو سره لاس او گړېوان وو. په هماغه کال کې داسې پېښې هم را منځته سوي چې د واپينگ په کښاله (Wapping dispute) باندې مشهوره وې په کومه کې چې د انگلستان شپږ زره تنو د ورځپاڼو کارکوونکو په اعتصاب لاس پورې کړی وو. د بریتانیا دولت په خپل سخت دريزه اقدام سره ددغه ټولنو او د چاپ د اتحاديو غړي سرکوبه کړل.

د اينډيپنډنټ ورځپاڼې خپل کار د هماغه پيل څخه د وخت د سياسي فضا او د ټاچر د دولت د محافظه کارانه سياستونو د په پام کې نيولو سره خپل ځانگړی ځای د بریتانیا د مينځني ردې خلکو او معاشخوره کړيو په مينځ کې ټينگ کړ. ان ورځپاڼې لا دغه هدف هم ځانته ټاکلی وو چې د گارډين او ټايم د مشهوره ورځپاڼو سره ټانټې و چيچي او هغوی ته د سيالی چلنج ورکړي. د دريو کالو وروسته ددې ورځپاڼې تيراژ و څلورو لکو نسخو ته و رسېد چې دغه څه په هغه وخت کې و داسې يوې نو بنياده ورځپاڼې ته يو لوی رقم وو. خو د ورځپاڼې سوانگر حريفان چې بزښ يې په خبرو او د خلکو د ذهنيت په اوښتو چلېدی هغوی بيا نورڅه مدنظر نيولي وو. د کال ۱۹۸۰ په ورستيو کې د بریتانیا د مطبوعاتو بازار هم د ددې هیواد د صدر اعظمي مارگرېټ ټاچر د هغه وخت د اقتصادي سياستو له کبله او هم د هغه محدوديتوله بابت چې نوموړې محافظه کاري صدر اعظمي د چاپ پر اتحاديو باندې لگولی وو، د اينډيپنډنټ ورځپاڼه هم ددې محدوديتو د نتايجو څخه په امانه نه سوه پاتې. د يکشنبې اينډيپنډنټ (The Independent on Sunday) چې د اينډيپنډنټ ورځپاڼې يوه جلا برخه وه لکه څنگه چې اټکل يې کېده د پرمختگ څخه ولوېده او ددې ورځپاڼې و چلونکو ته يې لوی ضرر پريښود.

کوم مالي بحران چې د ۱۹۹۰ کلو په جريان کې خپله سايه پر انگلستان باندې غوړولې وه نو دا بحران يوازي د اينډيپنډنټ ورځپاڼه و نه وهل، بلکه د دې هیواد ټولې ورځپاڼې يې د لوستونکو د کمبود سره مواجهه او دغه بحران په خپل وار سره ډېره سخته مالي ضربه د انگلستان و ورځپاڼو ته ورکړه. خو البته په دغه سختو کلو کې بياهم د اينډيپنډنټ ورځپاڼې و خپلو برتانوي مخاطبانو ته خپل جذابيت درلود او دا په دې خاطر هم وو چې د ورځپاڼې چلونکو د نړۍ د رسنيو لوی غول او امپراتور يعني استراليايي الاصله يهودي ميلياردر روپرت مرداک سره دغري وهلي او د ټايم مشهوره ورځپاڼه چې مرداک رانيولی وه، هغه يې هم د خپل يوه رقيب په حيث تر خپلو سختو ضربو لاندې را وستلی وه. خو په تيرو کلو کې د مالي بحران دوام د انگلستان ټولې ورځپاڼې د کښه واچولې او د اينډيپنډنټ ورځپاڼې هم د ځينو تدابيرو د نيولو سره سره د مالي ستونزو له کبله خپله د پرمختگ لاره رېگنه و ليدل اود مخاطبانو د جذب روند يې سست سو. دم درحاله دغه ورځپاڼه څه کم ۱۸۴ زره نسخې تيراژ لري چې چلونکي يې راضي ندي.

د پاڼو شميره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

: دلېکنې د ليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ

د اینډیپنډنټ ورځپاڼه تېر کال د الکساند لیډوف Alexander Lebedev په نامه یوه روسیې میلیارډر رانیوله چې ددی ورځپاڼې د راتلونکي د پاره زیات څه په نظر کې لري خو لا نده معلومه چې نوموړی به ورځپاڼې ته نجات ورکړي او که څنگه.

د اینډیپنډنټ ورځپاڼه میانه روه کین اړخه چلند لري، هغې لا د پخوا څخه په پام کې وه چې د گارډین او ټایمز لوستونکي ځانته را کش کړي خو ددی دغه چپ اړخی تمایل ددی باعث سوچي و گارډین ورځپاڼې ته لوی رقیب سي. د اینډیپنډنټ ورځپاڼې لوستونکي په سلو کې ۳۹ لیبرال ډیموکراتان دي او ۳۶ په سلو کې یې د کارگر گوند خوا نیسي.

دغې ورځپاڼې پر عراق باندي د امریکا او بریتانیا د گډې حملې مخالفت کړی وو او د جورج بوش د سیاستو سره یې هم نه وه جوړه، همدارنگه د فلسطین په مقابل کې د اسرائیلود ناروا او ظالمانه چلند غندنه کوي او د فلسطین د خپلواکه دولت چې شرقي بیت المقدس به یې پایتخت وي، ملاتړ کوي، د هغه جنایاتو د غندلو په اړه چې په دارفور کې تر سره سوي دي هم زیاتي مقالې لیکلي دي.

د برتانيا ماجراجویه او گستاخه پخوانی صدراعظم ټوني بلیر چې پر عراق باندي د ناروا حملې په جنګي جنایت کاری تورن دی ددی ورځپاڼې لخوا تر سختو انتقادو لاندې وو او په دې هم تورن وو چې د جورج بوش لخوا مغز شویې سوی دی. دغه ورځپاڼه د انگلستان د گرین د گوند څخه هم دفاع او د مهاجرینو د حقوقو څخه هم په کلکه ملاتړ کوي.

د اینډیپنډنټ ورځپاڼه دیوی بلي ځانګړتیا په خاطر هم زیاته مشهوره ده چې تر خپلو لیکنو نه زیات د تصاویرو د لاري د خپلو لوستونکو سره اړیکه نیسي.

د اینډیپنډنټ ورځپاڼه د انگلستان د ورځپاڼو په کتار کې تر ټولو پیاوړې او د معلوماتو ډکه انټرنیټي سایټ لري. دغه ورځپاڼه د سنډي اینډیپنډنټ (Independent on Sunday) نه علاوه چې د خلکو لخوا د سنډي (Sindy) په نامه یادېږي یوازي د یکشنبو په ورځ خپرېږي؛ اینډیپنډنټ ستر ډي هم لري چې د شنبو په ورځو کې چاپېږي. دغه خپرونه هم سرگرمه مطالب او د تورېستانو لپاره گڼ شمې معلوماتي مطالب لري.

پای

مأخذونه :

http://en.wikipedia.org/wiki/The_Independent
<http://www.independent.co.uk/>
http://en.wikipedia.org/wiki/Wapping_dispute
http://en.wikipedia.org/wiki/Alexander_Lebedev

د پاڼو شمیره: له ۲ تر ۲

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
: دلپکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خبر و لولئ